

Limba română la Universitatea Carolină din Praga

Lucian Vasile BĂGIU*

Key-words: *Check students, grammar errors, lectureship, Romanian language, written exam*

Întemeiată la 1348, Universitatea Carolină din Praga se numără printre cele mai vechi instituții de învățământ superior din lume. Studiul limbii române beneficiază aici de o bogată tradiție, acesta fiind introdus la catedra de limbi romanice a Universității încă din anul 1882 de către profesorul ceh de filologie Jan Urban Jarník (1848–1923). Este notabil și faptul că Universitatea Carolină a devenit, astfel, a cincea universitate din afara României la care limba română a început să fie predată (după cele din Torino, Petrograd, Viena și Budapesta). Un moment esențial în privința învățării limbii române la Praga, precum și pentru relațiile româno-cehe în ansamblu, a fost înființarea Secției de Limba și Literatura Română în anul 1950, în cadrul Facultății de Litere a Universității Caroline. Un an mai târziu, în baza unei înțelegeri interministeriale româno-cehe, a fost inițiată activitatea lectoratului de limba română. Acesta a presupus

prezența neîntreruptă a câte unui lector de limba română detașat de la o universitate din România pentru a preda îndeosebi cursuri practice studenților cehi. Începând cu anul 2009, secția de Limba și Literatura Română face parte administrativ din Departamentul de Studii Sud-Slave și Balcanice, alături de limba, literatura și istoria sârbă, croată, slovenă, bulgară și albaneză. În anul universitar 2012–2013 lectorul de limba română este singurul angajat cu normă întreagă, iar în cadrul secției mai activează, cu câte o jumătate de normă, pentru discipline de limba română, Mircea Dan Duță (directorul Institutului Cultural Român din Praga) și Jiri Nasinec (traducător), iar pentru discipline de literatură română, Libuse Valentova și Jarmila Horakova (doctorandă). Lectoratul, care funcționează în cadrul Secției de Limba și Literatura Română, asigură cursuri practice pentru studenții anilor I și II care au optat pentru română ca limbă principală de studiu. Include, totodată, un seminar de scriere creativă adresat masteranzilor care continuă studiul limbii române, precum și cursuri opționale de limba română destinate studenților tuturor specializărilor din toți anii de studiu.

În primul semestru al anului universitar 2012–2013 a existat un număr notabil de cehi care au frecventat cursurile practice de limba română, fără însă a se fi înscris oficial la acestea: Dana Kratochvilova (doctorand limba spaniolă), Adam Kulhavy

---

* Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, România.

(doctorand literatura slavonă medievală, inclusiv Macarie), Martin Nekola (doctorand științe politice, interesat de mișcările de extremă dreaptă în perioada interbelică), Martin Krejci (slovac, doctorand istoria medievală a Moldovei și Valahiei), Gabriela Madrova (absolvent masterat literatura română cu o disertație despre tradiția literară seculară a orașului Târgoviște, angajat al MAE Praga), Martina Kopecka (absolvent limba română), Alzbeta Stancakova (student limba cehă), Barbora Brtnova (studentă la istorie la Universitatea din Liberec). Majoritatea sunt deja fluenți în limba română. Realitatea cantitativă și calitativă a existenței acestor “auditori externi” este desigur flatantă, dar la nivel administrativ nu putem decât să constatăm o oportunitate ratată/ignorată pentru ca limba română să integreze instituțional un interes manifestat expres de către un orizont de așteptare al cehilor.

În ceea ce privește studenții Universității Caroline din Praga care au audiat oficial cursurile practice de limba română, constatăm o prezență mai semnificativă a acestora în cazul cursurilor opționale. La nivelul „avansați” (cei care studiază pentru al doilea an consecutiv limba română) s-au menținut Alena Krivankova (franceză anul II), Tereza Kortusova (cehă anul II), Vitali Repin (bielorus, doctorand istorie) și Iarmila Mlezyva (pedagogie specială anul I, cehoaică din Banatul românesc). La nivelul “începători” s-au înscris Alice Plichtova (etnologie anul II), Vojtech Pojar (istorie anul IV), Lenka Strouhavola (franceză anul I), Zuzana Matejkova (biologie anul I), Eliska Konikova (studii sud-est europene anul I), Petra Hrusovska (absolventă de franceză și portugheză), Ondrej Kurz (matematică anul II), Iarmila Mlezyva. Situația este mai puțin impresionantă în privința studiilor obligatorii de limba română. Există o singură masterandă, Barbora Krucka, iar la studiile de licență, la anul II s-au menținut Andrej Amelian și Klara Nasinkova (ambii cehi, dar cu origini parțial românești), alături de ei frecventând și Vitali Repin și Iarmila Mlezyva. La anul I au optat pentru română ca limbă principală de studiu Filip Ludvik, Jakub Zaba și Daria Scetinschi (basarabeancă, studentă în paralel și la cehă pentru străini-rusă, anul IV).

Principala problemă a studenților care ar dori să opteze pentru studiul limbii române ca limbă principală (A) în cadrul licenței este tocmai arondarea românei în cadrul studiilor balcanice. Concret, cea mai mare parte a ariei curriculare este ocupată de discipline care au ca obiect istoria și literatura țărilor balcanice (în special sârba), resimțite ca un corp străin de către studenții româniști, un loc mai redus fiind alocat efectiv studiului limbii (și literaturii) române. Programa analitică în sine este un impediment major, un factor descurajant și finalmente un obstacol. Numărul celor care optează pentru studiul limbii române este astfel din start redus, iar ulterior unii abandonează tocmai ca urmare a efortului, considerat inutil, pe care sunt nevoiți să îl depună pentru studiul unor discipline pentru care nu au nicio vocație sau niciun interes. Relevantă ni se pare observația unei studente de la *optional*: români și portughezii par că vorbesc aproape aceeași limbă... Pe de altă parte, această încadrare a românei, la studiile sud-slave și balcanice, pare a fi singura soluție administrativă pentru recreditarea limbii române ca limbă principală de studiu (A) în cadrul Facultății de Litere, alături de/împreună cu istoria, literatura și limba întregului areal sud-est european, demers aprobat de Rectorul Universității în decembrie 2012.

Luând în considerare materialul didactic parcurs de către studenții anului II în primul lor an de studiu al limbii române (și implicit nivelul lor de cunoștințe), în primul semestru al anului universitar 2012–2013 am optat pentru continuitate. Astfel, pentru forma de studiu a limbii române ca limbă principală (A) studenților le-au fost predate următoarele conținuturi din manualele Danielei Kohn, în cadrul cursului practic și al seminarului a câte nouăzeci de minute săptămânal:

Unitatea 7. Trup și suflet

I. Suntem în formă! 1. De încălzire. 2. Trucuri simple. 3. Cum vă merge? II. Corpul 1. Părțile corpului. 2. Exerciții pentru fiecare. III. Probleme de sănătate 1. La medic. 2. Boli de sezon. IV. Româna utilă V. Gramatică 1. Verbul: imperativul singular; perfectul compus (a fi, a avea). 2. Pronumele personal la acuzativ. 3. Adjectivul: grade de comparație. 4. Prepoziții și locuțiuni prepoziționale cu acuzativul.

Unitatea 8. Calendar

I. Anotimpuri II. Sărbători. 1. Crăciunul. 2. Paștele III. Cadouri IV. Româna utilă V. Gramatică. 1. Substantivul la genitiv și dativ. 2. Pronumele personal la dativ. 3. Prepoziții și locuțiuni prepoziționale cu genitivul. 4. Generalizare: „se” (impersonal) + verb

Unitatea 9. În timpul liber

I. O zi liberă. 1. Cât timp liber avem? 2. Sfârșitul de săptămână. II. Hobbyuri. 1. Sporturi de iarnă și de vară. 2. Ce mă pasionează? III. Treburi gospodărești. 1. În casă. 2. În grădină. IV. Româna utilă. V. Gramatică. 1. Pronumele reflexiv la acuzativ și dativ. 2. Verbul: participiu. 3. Conjunții și locuțiuni conjuncționale.

Unitatea 10. Ce-i nou!

I. Mass-media 1. Programul TV. 2. Știrile radio. 3. Presa scrisă. II. Noutăți de la sfârșitul săptămânii. III. Româna utilă. IV. Gramatică. Perfectul compus. Supinul.

Unitatea 11. Ai mei

I. Albumul de familie 1. Gradele de rudenie. 2. Arborele genealogic. 3. Familia ieri și azi II. Momente importante. 1. Nunta. 2. Invitații și felicitări III. Româna utilă. IV. Gramatică. 1. Pronumele și adjectivul posesiv. 2. Verbul: imperfectul. 3. Adverbul

Unitatea 12. Ce să (mă) fac?

I. Studii. 1. Sistemul de învățământ românesc. 2. Amintiri din școală. 3. Cursuri. II. Carieră. 1. Ce te faci când vei fi mare? 2. Piața muncii. III. Româna utilă. IV. Gramatică. 1. Verbul: indicativul viitor; condiționalul-optativ perfect. 2. Pronumele: relativ, nehotărât. 3. Conjunții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare

Unitatea 1. Șantier

1. La bloc. 1.1. Vecine, dragă vecine. 1.2. Mici modificări. Meșterul. 2. Organizare de șantier. 2.1. Pregătiri. 2.2. 14 septembrie 3. Redecorare. 3.1. Autocolantul de perete. 3.2. Puzzle. 4. Româna la control. 5. Gramatică. 5.1. Adjectivul: formele flexionare, gradele de intensitate, topica. 5.2. Verbul: prezumtivul. 5.3. Adverbul: adverbe de modalitate. 5.4. Formarea cuvintelor: sufixe și prefixe adjectivale

Unitatea 2. *Hai România!*

1. La stadion. 2. Viață de supporter. 3. La iarbă verde. 4. Româna la control. 5. Gramatică. 5.1. Verbul: diateza pasivă (prezent, participiu). 5.2. Prepozițiile/locuțiunile prepoziționale cu acuzativul, genitivul, dativul

Urmând același criteriu al continuității, studenților anului II de studiu forma opțional le-au fost predate următoarele conținuturi din manualul Monei Moldoveanu Pologea, în cadrul cursului practic a câte nouăzeci de minute săptămânal:

Lecția 6. Anotimpurile, lunile anului și zilele săptămânii. Gramatică: articolul hotărât, articolul nehotărât

Lecția 7. Activități zilnice. Gramatică: situații speciale privind articolul substantivelor

Lecția 8. La magazin. Gramatică: numeralul cardinal

Lecția 9. La telefon. Gramatică: verbul la indicativ prezent. Excepții

Lecția 10. Invitație în oraș. Gramatică: pluralul substantivelor masculine. Excepții

Lecția 11. Mijloace de transport. Gramatică: Pluralul substantivelor feminine.

Excepții

Lecția 12. Taxiurile. Gramatică: Pluralul substantivelor neutre. Excepții

Lecția 13. Biroul de informații pentru turiști. Gramatică: Adjectivul: cu patru forme, cu trei forme, cu două forme, cu o singură formă (invariabil). Un curriculum vitae. O carte de vizită

Lecția 14. Despre vacanță. Gramatică: Verbe la indicativ prezent; Pronumele reflexiv; Verbe reflexive – forma afirmativă; Alternanțele fonetice ale verbelor la indicativ prezent; Alte verbe la indicativ prezent: Conjugarea I: - a, Conjugarea a II-a: -ea, Conjugarea a III-a: e, Conjugarea a IV-a: -i, -î

Lecția 15. Apartamentul. Gramatică: prepoziții care indică locul

Lecția 16. Mesele zilei. Gramatică. Timpul perfect compus, modul indicativ Forma afirmativă. Forma negativă. Participiul verbal. Verbe la perfectul compus. Conjugarea I, a II-a, a III-a, a IV-a. Excepții. Verbe reflexive. Forma afirmativă. Forma negativă

Lecția 17. La piață. Gramatică. Timpul viitor, modul indicativ. Forma afirmativă, forma negativă. Verbe reflexive. Forma afirmativă, forma negativă. Cum scriem o cerere?

Lecția 18. La restaurant. Gramatică: modul conjunctiv

Lecția 19. O scrisoare. Gramatică: gradele de comparație ale adjectivelor

Lecția 20. Album de familie. Gramatică: Modul condițional-optativ. Verbe reflexive

În cadrul testelor scrise am urmărit verificarea cunoștințelor cât mai multor dintre aspectele gramaticale menționate în conținuturi. Ca o observație de ansamblu, soluțiile oferite de studenți au fost covârșitor pozitive, corecte, probând o însușire salutară a conținuturilor nu întotdeauna facile pentru un vorbitor alolingv. Cu titlul de situații excepționale, am putut constata existența și a unor erori de exprimare, pe care le vom analiza pe categorii.

I. Formă de studiu - limba A:

–*substantivul la genitiv și dativ:*

Se constată construirea corectă a genitivului în cazul substantivelor aflate la genul masculin numărul singular, singurele dificultăți apărând în cazul celor de gen

feminin numărul singular. Erori comune se regăsesc în exemplele „la stânga/în locul *canapei*; deasupra *ușei*”, precum și pasager în situația „în locul *masei*”, eroare întâlnită chiar și în cazul vorbitorilor nativi. Plecând de la „norma” conform căreia genitivul feminin singular se construiește prin identificarea formei de plural a femininului nominativ, la care se adaugă un „-i”, se poate concluziona că în fond studentului ceh i-a fost dificil să identifice forma corectă a femininului plural. În cazul ambelor erori („canapele – *canape*”, „uși – *ușe*”) pluralul femininului este oarecum „neortodox” pentru un vorbitor alolingv, obișnuit mai degrabă cu terminația în „- e”, pe care a și încercat de altfel să o utilizeze.

– *pronumele personal la acuzativ*:

O serie de erori (*L-vedem la un prieten*; *L-vizităm astăzi*; *L-citiți din manual*) apar sub înrâurirea aplicării corecte a acestei forme a pronumelui în exemplul „*L-aștept până joi*” și deci explicația constă în neînșușirea circumstanței în care forma „*L-*”, poate fi folosită doar atunci când urmează o vocală. Un alt tip de eroare („*Plimbăm câinii prin pădure* → *Le plimbăm prin pădure*”; „*Am rugat profesorii să vină cu noi* → *Le-am rugat să vină cu noi*”) se datorează de fapt probabil unei confuzii de gen a substantivului care se cere substituit.

– *pronumele personal la dativ*:

Incidental apare o singură eroare în exemplul „*Ti îți plac antichitățile*”.

– *pronumele reflexiv la acuzativ și dativ*:

În cazul utilizării pronumelui reflexiv în cadrul verbelor reflexive problema de fond constă în a deosebi acele verbe care solicită pronumele reflexiv la cazul dativ (situații mai rar întâlnite) de cele care îl solicită la acuzativ (cele mai multe dintre cazuri). Astfel s-au constatat două confuzii ale identificării utilizării corecte a dativului (fiind preferat acuzativul): „*Ioana dorește să se mărească rezistența*”; „*Tocmai se amintește că trebuie să meargă astăzi la cumpărături*” și o singură situație a folosirii acuzativului unde ar fi trebuit optat pentru dativ: „*Se așează să își odihnească pe o terasă*”.

– *pronumele și adjectivul posesiv*:

O situație aparține o constituie confuzia între cele două categorii gramaticale, mai exact utilizarea pronumelui posesiv în locul adjectivului posesiv, într-o serie altfel consecventă în a aplica în mod corect construcția pronumelui cu articolul posesiv-genitiv „*al, a, ai, ale*”: „*Fratele al tău este pilot*; *Sora a ei este în Bacău*; *Vecinii ai noștri sunt gălăgioși*; *Colegii ai mei sunt simpatici*; *Cărțile ale ei sunt la mine*; *Mașina a lui este stricată*; *Casa a voastră este mare*; *Copiii ai mei sunt cuminiți*; *Programul al tău este foarte încărcat*; *Bluza a ei este roșie*”.

– *imperativul singular*:

Ex.: *Merge la doctor!* ; *Răspunzi la întrebare!* ; *Termine/Termina raportul!* ; *Face/Faca lucrarea!* ; *Fi/Fie tare!* ; *Așteapta afară!* .

Unele dintre aceste greșeli (*Termine/Termina*, *Așteapta*) se datorează dificultății studentului ceh în a identifica sunetul și a transcrie corect litera corespunzătoare „ă”, inexistente în limba cehă. Altele (*Merge*, *Face*) apar ca urmare a încercării de a aplica just „regula” însușită de formare a imperativului singular, anume identificarea formei de indicativ prezent persoana a III-a singular, fără a lua în considerare inerentele „excepții”. Se constată și folosirea formei de conjunctiv

prezent persoana a III-a singular (*Fie/Faca*), utilizarea formei de indicativ prezent persoana a II-a singular (*Răspunzi*) sau, pur și simplu, scrierea cu un singur „i” (*Fi*).

– Perfectul compus:

Incidental apare o singură eroare în exemplul „Noi nu *avem* citit regulamentul nou”, explicabilă prin apelul la forma de indicativ prezent a auxiliarului „a avea”.

– Imperfectul:

Unele dintre erorile existente se datorează utilizării desinenței fictive „-ia” (în loc de „-ea”) pentru persoana a treia singular („Vara trecută Mario nu *vorbia* perfect românește; Anul trecut Frank *citia* Cărtărescu în original”) sau a desinenței „-iam” (în loc de „-eam”) pentru persoana I plural („Acum 2 ani ne *întâlniam* în fiecare săptămână”), probabil toate acestea sub înrăurirea infinitivului în „-i” al verbelor de conjugat. Alte erori sunt mai flagrante, datorate utilizării incorecte a desinențelor specifice persoanei și numărului („Vara trecută Mario nu *vorbeai* perfect românește; Acum 10 ani familia Petru *sta/stătau* în Cluj; Anul trecut Cristina nu *lucram* la bancă; Vara trecută tu încă nu *jucam* așa bine”). Un caz aparte îl constituie exemplul „Anul trecut tatăl lui nu *fia* celebru”, unde studentul nu și-a însușit forma „excepțională” a verbului „a fi” la imperfect și a încercat conjugarea după modelul „tradițional”, plecând de la infinitiv.

– condiționalul-optativ perfect:

O eroare comună („Mi-*aș* fi plăcut să lucrez într-un birou”) este determinată în mod evident de statutul verbului de conjugat, „a plăcea”, care comportă forma de persoana a III-a singular.

II. Forma de studiu – limbă opțională:

– articolul hotărât sau nehotărât:

În general, acolo unde nu au reușit să identifice articolul potrivit, studenții au optat pentru a nu completa cu niciun articol (caiet, dicționar, ofert-, dicționare). Erori ale utilizării articolului s-au constatat în exemplele „ofertul, preța, un cas, trei fete”, fiind vorba mai degrabă de o confuzie originară de gen, plus o abordare inedită a numeralului.

– pluralul substantivelor:

Problema pluralului substantivelor este, asemenea celei a articolului, legată de identificarea corectă a genului. În acest sens dificultățile comune se constată în cazul substantivelor de gen neutru, al cărui statut în limba română este cu totul aparte: „teatrurile, muzeile, bileți”. În toate cele trei cazuri studentul a încercat să construiască femininul plural apelând la modalitățile mai rar întâlnite, cu desinențele „-uri” și „-i”, conștient fiind că acestea sunt totuși specifice sau mai comune în cazul genului neutru. Paradoxul este că femininul plural era cel „regulat”, în „-e”. Pasager consemnăm un singur plural eronat, în mod curios, în cazul substantivelor de gen masculin: „Hagi și Maradona sunt doi sportive importanți”.

– acordul substantivului cu adjectivul:

Această problematică s-a dovedit destul de dificilă, explicațiile fiind diverse. Unele erori țin în mod evident de pură neatenție: „Maria este o fată înaltă și blond; Maria este o fată trist”.

Cele mai multe au ca origine, din nou, problematica genului, îndeosebi atunci când este vorba de genul neutru și de încercarea de a „ghici” pluralul corect: „Copiii au cumpărat din oraș tricouri albi, negri/ neagre, roși/ roșie/ roșe și galbeni; Aceste

fructe sunt dulce”. Interesant că nu s-au consemnat erori în privința substantivelor de gen masculin (cu o excepție, posibil din neatenție: „Ceaiul tău este caldă”), ci doar în cazul celor de gen feminin, îndeosebi la plural, al căror acord cu adjectivul comportă soluții inedite, fie prin apelul la adjective păstrate la singular („Rochiile noastre sunt albastră și mov; Hainele noastre sunt de culoare movă, maro, bej și bleu; Legumele sunt verde”), fie prin construirea unor forme de plural greșite sau chiar fanteziste („Aceste cărți sunt românească/românește”; „Fustele voastre sunt lunge, ale noastre sunt scurți”).

Pe marginea acestei problematice consemnăm statutul oricum confuz al adjectivului în limba română, pentru un vorbitor alolingv fiind foarte dificil de asimilat care adjective sunt cu patru, trei, două sau o singură terminație. În acest context efortul depus de studenții cehi a fost adeseori încununat de un nesperat succes, iar destule erori derivă tocmai din această paradigmă eterogenă a adjectivului. În plus o dificultate suplimentară o constituie aceea a genului. Chiar dacă identifică genul corect al fiecărui substantiv în parte, intervine diversitatea modalității de construire a femininului plural sau adiacent a neutruului plural. Ținând cont de toate aceste aspecte greu de asimilat și de coordonat, rezultatul este satisfăcător, iar erorile au la origine explicații de sistem aproape imposibil de depășit pentru un vorbitor alolingv de nivel mediu.

– *indicativ prezent:*

Cele mai multe dintre erori se datorează de fapt unui impediment fonetic și fonologic, dificultatea în a identifica sunetul și a transcrie corect litera corespunzătoare „ă”, inexistente în limba cehă: „ele cânta, noi dam, ei telefoneaza, ea danseaza, noi căutam, noi intram”. Incidența conjugărilor eronate propriu-zise este redusă: „ei lucre, ei alerge, el aleg, tu răspundi, tu întârzi”. Eroarea de conjugare la indicativ prezent în limba română este un fenomen larg răspândit pentru un vorbitor alolingv, datorat numărului foarte mare de desinențe verbale și unei complicate paradigme verbale. Am aprecia în context faptul că studenții cehi și-au însușit strălucit acest aspect dificil al însușirii limbii române.

– *indicativ perfect-compus:*

Problemele pe care le ridică perfectul-compus sunt legate eventual de construirea participiului. În acest sens consemnăm unele stângăcii izolate: „El a alege niște cărți; Tu ai respus la multe întrebări”.

– *prepoziția:*

Deși prepoziția este specifică fiecărei limbi în parte și are o logică proprie, uneori contradictorie, totuși în general acesta s-a dovedit un aspect relativ ușor de însușit, cu unele excepții. Este vorba despre construcția „de+prepoziție” în cazurile în care trebuie identificat un anume subiect, nuanță mai greu de asimilat: „Copacul lângă/asupra casa mea este înalt; Cartea pe masă este a mea”. De asemenea, construcțiile „într-un, într-o”: „Eu locuiesc în casă mare, El stă în oraș frumos”.

Redăm în continuare răspunsurile studenților cehi la subiectul de exprimare liberă din cadrul testelor scrise din 12–13 decembrie 2012.

Anul II: *Scrive un e-mail sau o scrisoare unui student la limba română din România. Prezintă-i opinia ta despre limba română. Compar-o cu limba cehă (80–100 de cuvinte)*

Dragă Monica,

Am început să studiez limba română la universitate la Praga. Sunt foarte mulțumit pentru că avem un profesor foarte bun, amabil. Cred că sunt puțin avansat pentru că știam deja limba română. Îți explic de ce. Tatăl meu s-a născut în România, la Mangalia. O zi s-a cunoscut cu mama mea care a fost în vacanță la Costinești. Apoi a venit tata în Cehoslovacia (Cehia). Când am fost mai mic am vorbit, am fost fiecare an la voi. Limba română e pentru mine mai ușoară decât pentru oameni care n-au văzut limba română niciodată. Nu-i limba slavă. Aici, la noi, nu cred că toți știți că limba română e limbă romanică. Mie îmi place foarte mult. Iubesc mentalitatea românilor. E diferită decât cehă.

Te iubesc,
Andri

Dragă Ioana,

Ce mai faci? Încă mai studiezi la universitatea Babeș-Bojai în Cluj? Cum merg examenele? Me îmi fac probleme mai ales... toate! În/limba română mă descurc bine în vorbitul, dar gramatica și scrisul este dificil. Știi ce îți am spus despre copilăria a mea? Că nu am vorbit aproape deloc de când am avut patru ani! Din cauză mamei.. Cred că română este mai ușoară decât limba cehă pentru străini. Ceha este complicată! Și nic nu vorbec despre accentul și vocale. Româna are mare relație cu latina. Ce bine să o știi. Am învățat-o la liceu dar n-am fost o studentă bună. Aștept cu nerăbdare răspuns,

Creciunul feliicit!
Klara (Clara)

Bună!

Te scriu pentru că învăț limba ta. Limba română este foarte dificilă pentru mine dar îmi place mult. Cuvintele române nu sunt similare de cehe. (Dar în limba română sunt multe cuvinte de limba franceză și eu vorbesc francezește.) Limba cehă n-are modul conjunctiv și articolele. Avem trei timpuri. Dar studenții străini zic că limba cehă nu este ușoară. Eu cred că nicio limbă nu este ușoară. Învăț multe limbi străine dar limbile mei preferate sunt limba franceză și limba română pentru că sunt frumoase. (Dar mai puțin similare decât am crăzut.)

Dragă N!

Am învățat limbă română pe doi ani. Ma scuzatți pentru că limba romană mea este cel mai rau. Am studiat-o în Minsk și la Praga. Pentru mine l.r. este cea mai interesantă și grea decât limba cehă, căreia am învățat pe doi ani de asemenea. Vreau să învăț mai limba franceză. Dupa l.r. planul acest vă fi simplu. Eu cred că l.r. pentru mie este la fel de dificila decât limbă rusă pentru tie. Dupa vacanție, februarie o să studiez limbă Română.

Scrie un email sau o scrisoare unui prieten / unei prietene și povestește-i ce știi tu despre România, ce îți place și ce nu îți place (80–100 de cuvinte)

Dragă Ioana,

Anul trecut am fost în vacanță în România. O săptămâna am stat la munte și o săptămâna la mare. Pentru că a fost (era) foarte cald, mai bine era la mare. Știu foarte mult despre țara voastră. Capitalul e București, președintele e Traian Băsescu, un

președinte foarte popular, nu-i așa? ☺ Am dormit 2 zile în Vatra Dornei. Mi-a plăcut mult acolo. La mare am fost la Mangalia. Orașul e puțin murdar, dar de obicei liniștit. Când am mers cu autobuz(ul) spre România, am mers spre castelul Bran lângă Brașov. Am citit cartea despre Dracula dar știu că nu-i adevărat. Sper să viu la voi anul viitor. Vreau să merg prin programul Erasmus în toamnă la Cluj-Napoca. La noi, în Cehia, nu prea se știe despre România. Dar, acum, când sunteți și voi în UE o să fie mai bine. Sper!

Te iubesc,
Andri

Bună Cosmina,

Tocmai mă aflu în România și am decis să îți scriu câteva rânduri despre această țară, care m-a copleșit cu frumusețile sale. Nu am putut să mă hotărâsc, care parte a României să o vizitez, dar până la urmă am decis să vizitez regiunea Banatului, de unde provin foarte mulți cehi, care sunt stabiliți în Cehia. Am rămas uimită de satele cehești, de frumusețile naturale din jur și mai ales de peisajul pitoresc al acestor locuri. Când am ajuns am fost primiți de niște oameni foarte prietenoși și care ne-au oferit toate condițiile de care avem nevoie. Prima noastră vizită a fost la peștera care se numește "Gaura cu muscă" apoi am mers la Băile Herculane, unde am făcut baie în apa termală. Am vizitat și statuia lui Decebal care se află pe o stâncă și e foarte mare. Dunărea se întinde de alungul drumului nostru și soarele strălucește mai mult ca oricând. O să mă întorc cu drag de fiecare dată, pentru că această țară mi se pare cea mai frumoasă.

Cu drag,
Iarmila

Dragă Adelina,

Pentru că se apropie lucrarea, la geografie, la cursul, la care nu ai fost am decis să îți scriu toate notițele pe care mi le-am făcut despre România. România este membră a Uniunii Europene, președintele este Traian Băsescu, are în jur de 24 milioane de locuitori. Religia oficială este ortodoxă, dar sunt și foarte mulți catolici în zona Moldovei, dar nu numai. Capitala este municipiul București, unde se află și Parlamentul României. România are ieșire la Marea Neagră, o destinație preferată de foarte mulți turiști. Dacă îți place să mergi la munte, ai putea să vizitezi Transfăgărășanul care este tot o atracție turistică pentru iubitorii naturii. Istoria României e foarte interesantă, dar aceasta va urma miercuri. Te aștept cu drag la școală!

Iarmila

Dragă Mihaela,

Chiar dacă învaț românește la școală, nu sunt bună la istorie și mai ales la geografie. În România am multe rudele, care sunt interesante în sens peiorativ ☺ Dar știu să vorbească despre era lui Ceaușescu. A fost cel mai neplecută era din istoria țării, nu-i așa? Ce ai învățat la universitate tu? Mă interesează teoria despre Daci și Romani, cum s-au luptat Traian cu Decebal. A fost o cultură mare. Nu știu cum se poate că astăzi situația este așa de diferită. Corupție imensă, salarii mici, absolvenți fără aprobare... Mă fascinează literatura românească. Cel mai mult mă înțeleg cu M. Eliade. Deosebite cărți și din Republica Moldova – A. Busuioc de exemplu. O să vedem ce se întâmplă în viitor. La noi (rep. Cehă) începe să fie la fel, corupție etc. Aștept veste mai bune,

la revedere.
Clara

Dragă Eva,

În sfârșitul am timpul, atunci te scrie. Sunt în România. Voi fi aici toată luna viitoare și cred că va fi foarte interesant. Îmi place foarte bine, ciorba de burtă în fiecare zi, băieți frumoși și amabile, nu mi-e frig deloc. Și ce gustoasele vini! Cred că nu mai plec de aici. Stau în București astăzi și mâine, poimâine eu plec la Marea Neagră și apoi, circa peste zece zile, eu merg la munți. Am un prieten în Iași, el merge la munți cu mine, atunci nu voi fi singură între copii de Vlad Țepeș, haha. Abia aștept ne vedem acasă, te îmbrățișez cu drag!

Tereza

Dragul N

Îmi place România care este cea mare țară la Balkany. România se afla dintre Bulgaria de sud, Ucraina și Rep. Moldova de nord, Ungaria și Serbia de Vest. România are multe munte, raule și orașe. Orașele din Oltenia, Moldova, Transilvania, Banat și Bukovina are istoria și cultura bogate. Aș călători România din Nord pîna la sud, din vest pîna la Marea Neagra. Am interesant în literatura română contemporană.

Vitali

Anul I: Scrieți un text scurt despre activitățile dumneavoastră obișnuite într-o săptămână (jumătate de pagină este suficient)

Luni am școală de la 9,00 până la 16,30, e obositor, dar e singura zi în care simt că am școală. După școală, uneori merg la lucru în Jennjfer sau stau acasă și învăț. ☺ Marți am doar Ecologie, de la 10,00 → 12,00, e zi scurtă, pentru mine și trece foarte repede. Miercuri am școală până la 14,00 și după aceea sunt în Jennjfer. Mă întorc acasă pe la nouă seara. Joi am limba Română la Facultatea de Filologie, unde merg de fiecare dată cu drag. Vineri „am liber”, dar aveam de făcut un interviu cu o persoană cu dezabilități, așa că am vizitat-o de mai multe ori și am lucrat împreună. Sâmbătă și Duminică e week-end. În acest sfârșit de săptămână trebuia să plec la Dresden, dar din păcate s-a anulat, nu au fost prea mulți participanți.

Am trei activități obișnuite, școala, lucrul, familia. Studiez limba română și în aceeași timp termin translatologia limbei ruse. Aș dori să studiez mai departe numai limba română, de aceea, că mai mult îmi place. Poate odată o să mai înveți și spaniola ori italiana. Lucrez la o agenție de traduceri, unde vorbesc cu clienții și traducătorii. Deci, când nu sunt la școală, sunt la lucru. Ultima activitatea mea este familia, ori mămică. Mă stăruie să petrec timpul și cu dansa de aceea, că suntem aici numai două din toată familia. Restul trăiește la Moldova. În week-end de obicei mă stăruie să mă întelnesc și cu prietenii mei și desigur să fac lecțiile spre săptămâna viitoare. Luni dimineața începe totul iarăși – școala, lucrul, familia ☺.

Eu sunt studenta așa sunt des în școală. Luni dimineața sunt în școala, la ora 14 merg acasă și iau prânzul. La ora 16 eu trebuie să merg la sală. Cursul termină la ora 18. Marți dimineața sunt acasă dar eu trebuie să scriu documentele la școala. După-amiază am cursul de etnologia. Seara merg la sală pentru că am cursul de dansa. Miercuri dimineața sunt la școala. Am cursul de limba română. După-amiază pot să merg în oraș cu prietenii. Joi dimineața am cursul de limba germană. După-amiază fac la cumpărături. Vineri, eu pot să merg la cinematograful, în oraș sau eu plec în Germania uneori.

Luni merg la școală de obicei și acolo sunt de la nouă până la doi. La doi și jumătate iau la prânz cu niște prieteni. Marți nu sunt la școală pentru că lucrez la hotel. Trebuie să fiu acolo între șase și un sfert și între cinci seară. Miercuri citesc niște carte și lucrez la calculator. Scriu niste e-mail-uri și pregătesc niste foaie. Joi sunt la școală de la dimineața până la seara. Seara mergem cu prietenii la ber. Eu plec vineri, pentru că sunt acasă. De obicei eu merg la oraș și lua la prânz sau cina cu mă prietena. Bem o cafea și vorbim. Week-end sunt cu familia, pleacăm oraș la munte.

Luni eu merg la școala și la seara eu studiez. Marți la după-amiaza eu merg cu prietena . Noi vorbim mult. Miercuri de obicei îmi place să merg la film cu prietenii. Noi suntem la film de la ore douăzeci până la douăzeci și două. Joi la după-amiaza eu studiez la bibliotecă limba română. Vineri eu plec cu ma familia la oraș Iasava. Noi pregătim și luăm cina. Sâmbătă ne place să vorbim și dăm petrecere. Duminică eu fac multe de lucru pentru la școală.

Iau micul dejun dimineața. Acum merg la scoala. Scriu o listă și citesc text. La prânz iau prânzul cu prieteni. După-amiaza lucrez la calculator și rezolv problemă. Seara iau cina și sunt la petrecere până târziu.

Eu dorm târziu. Sâmbătă mănânc la micul dejun cu niște prieteni. După-amiaza Eu joc de fotbal. Mănânc dejun – o friptură de porc cu cartofi și beau o bere. Seara ies o discotecă cu prietenii. Dansez mult cu fetele frumoase. Duminică Dorm mult târziu. Beau o apă minerală. Cred că o bere e rău. Vorbesc cu mamă mia. Joc fotbal – sunt mult rău – pentru că Eu am băut o bere ieri → sunt bolnav.

Am activitățile multe într-o săptămâna: luni trebuie să învăța germanește și am niște lecție în școală. Marți lucrez pentru seara unt dormi la prietena mea. Miercuri am multa scuola și limbă romanescă. După-amiază joc frisbee și joc în (o) teatru. Joi învățam filozofie cu prieten mei în universita. Restul de săptămâna am week-end. Fac un sport, mergem la munte și spun cu prietenii sau lucrez.

MERRY CHRISTMAS

(n.n., L.B.: aici apare un desen înfățișându-i pe Cei Trei Crai pe o cămilă cu trei cocoșe care se îndreaptă către o iesle ce are înăuntru un măgăruș iar deasupra o cometă; în acest context merită menționat că, la sfârșitul ultimului test, studenta Tereza Kortusova a scos la iveală un acordeon și, împreună cu Vitali Repin, au interpretat/ cântat o colindă românească).

Bibliografie

- Bâgiu 2012: Lucian Vasile Bâgiu, *Însușirea limbii române de către studenții străini, nivel A1. Studiu comparativ studenți norvegieni vs. indieni*, „Annales Universitatis Apulensis. Series Philologica”, 13/2012 (în curs de apariție).
- Bâgiu 2010: Lucian Vasile Bâgiu, *Limba română în Norvegia – lectoratul din Trondheim*, „Philologica Jassyensia”, An VI, Nr. 1 (11), p. 255–276.
- Bâgiu 2013: Lucian Vasile Bâgiu, *Limba română la NTNU în anul universitar 2010-2011*, Colocviul internațional „Limba română – abordări tradiționale și modern”, Secțiunea „Însușirea limbii române – medii interne, medii externe”, Ediția a II-a, Cluj-Napoca, 2011 (în curs de apariție).

- Cojocaru 2008: Dana Cojocaru, *You can speak Romanian! (Manual de limba română pentru cei care chiar vor s-o învețe). Cu desene de Terente Șerban*, București, Compania.
- Kohn 2009: Daniela Kohn, *Puls. Manual de limba română pentru străini. Curs. Exerciții*, Iași, Polirom.
- Kohn 2012: Daniela Kohn, *Puls. Manual de limba română pentru străini. Nivelurile B1-B2*, Iași, Polirom.
- Moldoveanu Pologea 2010: Mona Moldoveanu Pologea, *Limba română pentru străini*, ediția a II-a, Rolang, Romanian courses, București, Editura Cheiron.
- Platon 2012: Elena Platon, *Manual de limba română pentru străini, nivel A1-A2*, Cluj-Napoca, Casa Cărții de Știință.
- Platon 2010: Elena Platon, Ioana Sonea, Dina Vilcu, *Exerciții audio: româna ca limbă străină (RLS) : [A1, A2, B1, B2, C1, C2]*, [Cluj-Napoca] : Universitatea Babeș-Bolyai.
- Suciu, Fazakaș 2006: Raluca Suciu, Virginia Fazakaș, *Romanian at First Sight. A Textbook for Beginners*, Compania.
- *** 2008: *Gramatica limbii române. Tiraj nou, revizuit*, București, Editura Academiei Române.

Romanian Language at Charles University in Prague

Founded in 1348, Charles University in Prague is among the oldest academic institutions in the world. Teaching the Romanian language has a longstanding tradition as well: it was established by the Check philologist Jan Urban Jarník (1848-1923) within the Romance Department in 1882. Thus Charles University in Prague became the fifth university outside Romania that began teaching Romanian language (following those in Torino, Petrograd, Vienne and Budapest). A key moment for learning the Romanian language in Prague, as well as for the Romanian-Check relations altogether was the foundation of the Romanian Language and Literature Section in 1950, within the Faculty of Arts. A year later, on the basis of a Romanian-Check Inter-Ministry Agreement the activity of the Romanian language lectureship was inaugurated. This implied the ongoing presence of a Romanian language lecturer detached from a university in Romania in order to teach mainly practical courses to the Check students. Starting with 2009 the Romanian Language and Literature Section is part of the South-Slavonic and Balkan Department next to the Serbian, Croatian, and Slovenian, Bulgarian and Albanian language, literature and history. In the academic year 2012-2013 the Romanian lecturer is the only full-time employee and within the section have a part-time Mr. Mircea Dan Duță (the director of the Romanian Cultural Institute in Prague) and Mr. Jiri Nasinec (translator) for the Romanian language subjects and Mrs. Libuse Valentova and Mrs. Jarmila Horakova (PhD student) for Romanian literature subjects. The lectureship itself provides practical courses for the first and second year students that have Romanian as their major language (A); also a creative writing seminar for the master students and optional courses in Romanian language for the students from all specializations of Charles University. There are 18 students who are currently learning Romanian language officially at Charles University and 8 more PhD students or other who are attending the courses unofficially, for their own interest.